

บทที่ ๕

สรุปผลของการวิจัย และข้อเสนอแนะ

Richard B. Noss^๑ กล่าวว่า "ภาษาถิ่นต่าง ๆ จะแตกต่างกันมากในเรื่องของคำศัพท์ที่ใช้ แต่เรื่องความสัมพันธ์ของคำในประโยคจะแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย"

(There are considerable differences among the dialects in lexicon, but apparently very few in syntax)

W. Nelson Francis^๒ กล่าวว่า "แต่ละภาษาจะประกอบด้วยภาษาถิ่นหลาย ๆ ถิ่น และภาษาถิ่นเหล่านั้น จะมีลักษณะโครงสร้างที่สำคัญร่วมกัน แต่จะแตกต่างกันมากหรือน้อยในรายละเอียดเรื่อง เสียง ไวยากรณ์ และ คำศัพท์ (A language is usually a collection of dialects, ... sharing the main structural features of the language, but differ to a great or less degree in details of phonology, grammar and vocabulary)

เมื่อพิจารณาเรื่อง "หมวดคำในภาษาเชียงใหม่" แล้ว เป็นข้อยืนยันว่า คำกล่าวข้างต้นนี้^๓ เพราะจะสังเกตได้ว่าหมวดคำในภาษาเชียงใหม่และหมวดคำในภาษากรุงเพา

^๑ Richard B. Noss, Thai Reference Grammar (Bangkok: English Language Center of the University Development Commission, 1964), p. 3.

^๒ W. Nelson Francis, The Structure of American English (New York: the Ronald Press Company, 1958) p.48.

^๓ คุรยละเอียดเรื่องหมวดคำในภาษากรุงเพา ใน
วิจิตร ภาณุพงศ์, "ระบบไวยากรณ์" ... หน้า ๕๔ - ๕๕.

ต่างก็มีลักษณะที่เหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ ทั้งในเรื่องตำแหน่งของคำในหมวดเดียวกัน และเรื่องของคำศัพท์ ทั้งนี้เพราะต่างก็เป็นภาษาถิ่นของภาษาเดียวกัน ข้อแตกต่างอาจจะมีบ้างในเรื่องของคำศัพท์บางคำ ความหมายของคำบางคำ และการเรียงลำดับคำบางคำ

๑. ลักษณะที่เหมือน

๑.๑ หมวดคำ ทุกหมวด ทั้งชนิดและจำนวนหมวดคำในภาษาเชียงใหม่จะตรงกับภาษารุงเทพา เพราะฉะนั้นจึงสามารถนำเอากรอบประโยคทดสอบที่ใช้จำแนกคำออกเป็นหมวดคำต่าง ๆ ในภาษารุงเทพา มาใช้จำแนกหมวดคำในภาษาเชียงใหม่ได้ทุกหมวด

ตัวอย่าง

คำนาม คำสรรพนาม และคำกริยากรรม ในภาษาเชียงใหม่และภาษารุงเทพา สามารถปรากฏในกรอบประโยคทดสอบ ๑ ก. และ ๑ ข. ดังต่อไปนี้ได้

กรอบที่ ๑ ก.	๑	๒	แล้ว
(๑) <u>ขม.</u>	<u>นอะน</u> ⁵	<u>นอะน</u>	<u>le:ɤw</u> ⁵
<u>กท.</u>	<u>นอง</u>	<u>นอน</u>	แล้ว
(๒) <u>ขม.</u>	<u>khaw</u> ¹	<u>นอะน</u>	<u>le:ɤw</u> ⁵
<u>กท.</u>	<u>เขา</u>	<u>นอน</u>	แล้ว
กรอบที่ ๑ ข.	๑	กำลัง	๓
(๑) <u>ขม.</u>	<u>นอะน</u> ⁵	<u>kam¹-laŋ</u>	<u>นอะน</u>
<u>กท.</u>	<u>นอง</u>	กำลัง	<u>นอน</u>
(๒) <u>ขม.</u>	<u>khaw</u> ¹	<u>kam¹-laŋ</u>	<u>นอะน</u>
<u>กท.</u>	<u>เขา</u>	กำลัง	<u>นอน</u>

คำว่า นอะน⁵ ในภาษาเชียงใหม่ และ 'นอง' ในภาษารุงเทพา ต่างก็เป็นคำนาม ซึ่งสามารถปรากฏในตำแหน่งที่ ๑ ของกรอบประโยค ๑ ก. และ ๑ ข. ได้

คำว่า khaw¹ ในภาษาเชียงใหม่ และ 'เขา' ในภาษารุงเทพา ต่างก็เป็นคำสรรพนามซึ่งสามารถปรากฏในตำแหน่งที่ ๑ ของกรอบประโยคทดสอบ ๑ ก. และ ๑ ข. ได้

คำว่า *นอะน* ในภาษาเชียงใหม่ และ **นอน** ในภาษากรุงเทพฯ ต่างก็เป็นคำกริยากรรม ซึ่งสามารถปรากฏในตำแหน่งที่ ๒ ของกรอบประโยคทดสอบ ๑ ก. และตำแหน่งที่ ๓ ของกรอบประโยคทดสอบ ๑ ข. ได้

๑.๒ คำศัพท์ในหมวดคำแต่ละหมวดในภาษาเชียงใหม่ และภาษากรุงเทพฯ ใกล้เคียงกัน เป็นส่วนใหญ่ จะแตกต่างกันก็เฉพาะเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์บางเสียง ซึ่งมักเป็นปฏิภาค^๑ กัน

ตัวอย่าง

<u>หมวดคำนาม</u>	ขม.	กท.
	<i>ba:n</i> ⁴	บาน
	<i>ka-da:t</i> ²	กระต่าย
	<i>din-sɔ:</i> ¹	ดินสอ
	<i>ew</i>	เอว
	<i>ni:</i>	มือ
	<i>na:m</i> ⁵	น้ำ
	<i>naŋ¹-si:</i> ¹	หนังสือ
	<i>si:a</i> ⁴	เสือ
	<i>ho:ŋ-hian</i>	โรงเรียน
	<i>ka:</i> ⁴	หญ้า

^๑ Sound correspondence กระจายละเอียดใน

ซอนกลีน พิเศษสกอลิจ, หน่วยเสียงภาษาอุบลฯ เชียงใหม่และสงขลา
เทียบกับภาษากรุงเทพฯ, เอกสารนิเทศการศึกษา ฉบับที่ ๑๐๗ (พระนคร: หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๑๖), หน้า ๖๗ - ๑๒๘.

หมวดคำกริยา (อกรรม สกรรม หรือทวิกรรม)

	<u>ขม.</u>	<u>กท.</u>
กริยาอกรรม	pay	ไป
กริยาสกรรม	pa:	พา
กริยาสกรรม	phem ³	เพิ่ม
กริยาอกรรม	ma:	มา
กริยาอกรรม	tasy ¹	ตาย
กริยาสกรรม	the:	เท
กริยาอกรรม	de:ŋ	แดง
กริยาอกรรม	keŋ ²	แกง
กริยาทวิกรรม	ce:k ²	แจก
กริยาสกรรม	ha:m ¹	ห้าม

หมวดคำช่วยหน้ากริยา

<u>ขม.</u>	<u>กท.</u>
to:ŋ ⁴	ทอง
ko:y ³	คอย
ke:y	เคย
kam ¹ -lan	กำลัง
kɔ:ap ²	เกือบ
ca ⁷²	จะ
day ⁴	ไต่
na: ⁴	นำ
ya:k ²	อยาก
fiŋ	ยัง

๒. ลักษณะที่ต่าง

๒.๑ เรื่องรูปศัพท์ คำในหมวดคำต่าง ๆ บางคำในภาษาเชียงใหม่ และภาษากรุงเทพฯ ที่มีความหมายเหมือนกัน อาจจะใช้คำศัพท์คนละคำก็ได้

ตัวอย่างหมวดคำนาม

ขม.

pa:k³buak²co:ŋ⁴

กึน:

mo:n²wen³

กท.

กระจา

ปลัก หรือบอเล็ก ๆ

รัม

ไมกวาค

ทวค

กระจกเงา

หมวดคำคุณศัพท์

ขม.

thew²do:ŋ⁴kaw⁵muan³กอรพ³กือ:m¹

กท.

รุนทุม

บอม (สุกรและ
สุนัข)

ห้วย (ลูก)

เพราะ (เพลง,
ภาพยนตร์)

โง

เฉื่อย

หมวดคำกริยาวิเศษณ์

ขม.

kha-liŋ-tiŋ

กท.

มิกหมี่

<u>ขม.</u>	<u>กท.</u>
ca:á²	นอย
sá:k⁵-sak⁵	มะลอกมะแลก
yw:ŋ² yw:ŋ²	สะพาน (สน)
lwa:ŋ² lwa:ŋ²	ย่าวๆ (รอน)
wo:³ wo:³	โพลง (ไฟลุก)

๒.๒ เรื่องความหมายของคำ คำคำเดียวกันในภาษาเชียงใหม่และ
ภาษากรุงเทพฯ อาจจะมีมีความหมายแตกต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือ ความหมายของคำใน
ภาษาเชียงใหม่ จะกว้างกว่าความหมายในภาษากรุงเทพฯ
ตัวอย่าง

๒.๒.๑ ในภาษาเชียงใหม่มีคำว่า pa:k² ซึ่งตรงกับ
'ปาก' หรือ 'พูด' ในภาษากรุงเทพฯ เป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา เช่น

pa:k² nɔ:ŋ⁵ te:k²
ปาก นอง แตก (คำนาม)

de:ŋ pa:k² -bɔ:² nak⁵
แดง พูด ไม้ มาก (คำกริยา)

แต่ในภาษากรุงเทพฯ 'ปาก' เป็น คำนามอย่างเดียว เช่น

ปากนองแตก

๒.๒.๒ ในภาษาเชียงใหม่ มีคำว่า ke:⁴ ซึ่งตรงกับ 'แก'
หรือ 'ออก' ในภาษากรุงเทพฯ เช่น

ke:⁴ mat⁵ hɔ:⁴ kam
แก มัท ไห ที่

๑ ขอนกสิน พิเศษสกลกิจ, "การศึกษาภาษาถิ่น," ใน คู่มือภาษาไทยเล่ม ๓
เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ ๑๐๐ (พระนคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู,
กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๑๒), หน้า ๒๔๑.

nɔːŋ⁵ kam¹-lan̄ keː⁴ s+ɔ̄⁴
 นอง กำลัง กอก เสื่อ

แต่ในภาษารุงเทพ 'แก' มีความหมายอย่างเกี่ยว เช่น
แม่กำลังแกเชือกที่ผูกทดลองอยู่

๒.๒.๓ ในภาษาเชียงใหม่มีคำว่า khiaw⁴ ซึ่งตรงกับ 'เขียว'

หรือ 'พัน' ในภาษารุงเทพฯ เช่น

khaw¹ day⁴ khiaw⁴-mɔː¹-tan¹ maː
 เขา ไค่ เขียว หมู คัน มา

nɔːŋ⁵ cep¹ khiaw⁴
 นอง ปวก พัน

แต่ในภาษารุงเทพฯ หมายถึง 'เขียว' คือ พันแหลมอย่างเกี่ยว เช่น
คณมีเขียวนารักดี

๒.๒.๔ ในภาษาเชียงใหม่มีคำว่า ba:w² ซึ่งตรงกับ 'หนุ่ม'

ในภาษารุงเทพฯ เช่น

ba:w² mɔː² niː⁵ ?ew² keŋ²
 หนุ่ม พวก นี้ เทียว เกง

caw⁴-ba:w¹ khɔːŋ¹ deːŋ¹ cáː³ moŋ-khon
 เจาบาว ของ แกง รือ มงคล

แต่ในภาษารุงเทพฯ ใช้ในความหมายว่า 'หนุ่ม' เฉพาะในคำว่า
เจาบาว เท่านั้น เช่น

เจาบาวของสมศรี หลอกดี

๒.๒.๕ ในภาษาเชียงใหม่มีคำว่า xia²⁵ ซึ่งตรงกับคำว่า 'ทำ'

หรือ 'รังแก' ในภาษารุงเทพฯ เช่น

meː³ xia²⁵ kap¹-khaw⁴ yuː²
 แม่ ทำ กับข้าว อยู่

lusk³ ca^{?2} pay hia^{?5} ma:¹ no:³
 ลูก อยา วังแก หม่า นะ

แต่ในภาษารุงเทพา มีความหมายเพียงอย่างเดียว เช่น
 พอกำลังทำงานอยู่

๒.๒.๖ ในภาษาเชียงใหม่ มีคำว่า la^{?5} ซึ่งตรงกับคำว่า 'หย่า'

หรือ 'ทิ้ง' ในภาษารุงเทพา เช่น

som¹si:¹ kap¹ som¹sak¹ la^{?5} kan¹ le:w⁵
 สมศรี กับ สมศักดิ์ หย่า กัน แล่ว
 ca^{?2}-pay la^{?5} khua way⁵ na:⁴ ba:n⁴
 อยา ทิ้ง ของ ไว้ หนา บาน

แต่ในภาษารุงเทพา หมายความว่า 'ทิ้ง' อย่างเดียว และใช้ใน
 คำซ้อน คือ 'ละทิ้ง' เช่น

เขาละทิ้งหน้าที่

๒.๓ เรื่องของการเรียงลำดับคำ คำในภาษาเชียงใหม่ และภาษารุงเทพา
 บางคำ ที่มีความหมายเหมือนกัน จะเรียงสับตำแหน่งกัน เช่น คำนามที่เป็นคำประสมบางคำ

นม.	กท.
na:m ⁵ -bo: ²	บอน่า
na:m ⁵ -me: ³	แมน่า
tam ¹ -som ⁴	สมตำ

นอกจากนี้ คำกริยาวิเศษณ์ ในภาษาเชียงใหม่คำหนึ่ง คือ คำว่า
 ca:t³ 'มาก' เมื่อนำมาขยายกริยาในประโยคจะปรากฏข้างหน้าคำกริยาเสมอ เช่น

kha-nom¹ ca:t³ lam
 ขน มาก อรอย
 naŋ¹ ca:t³ muan³
 หนั่ง มาก สุก

ในขณะที่คำกริยาวิเศษณ์ ในภาษารุงเทพา ทุกคำ จะปรากฏข้างหลังคำกริยาเสมอ เช่น

ชมมอ ร่อยมาก

หนังสือ สนุกมาก

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะให้ผู้สนใจภาษาเชียงใหม่ ได้ศึกษาเรื่อง
ลักษณะโครงสร้าง และความหมายของสำนวนในภาษาเชียงใหม่ ซึ่งยังไม่มีผู้ใด
ได้ศึกษาโดยละเอียด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย